

EDUSKUNNAN VASTAUS 192/2009 vp

Hallituksen esitys laeiksi maantielain ja ratalain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi maantielain ja ratalain muuttamisesta (HE 189/2009 vp).

Valiokuntakäsittely

Liikenne- ja viestintävaliokunta on antanut asiasta mietinnön (LiVM 21/2009 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa lain tienvarsimainontaa koskevien säännösten toimivuutta ja vaikutuksia laajasti ottaen huomioon eri toimijoiden näkemykset ja käytännön kokemukset.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

maantielain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 23 päivänä kesäkuuta 2005 annetun maantielain (503/2005) 4 §:n 3 momentti, 6 §:n 1 ja 2 momentti, 11 §, 17 §:n 2 ja 3 momentti, 27 §:n 4 momentti, 31 §:n 1 ja 3 momentti, 41 §, 52 §:n 3 momentti, 53 §:n 1 momentti, 59 §:n 1 momentti, 99 §, 101 §:n otsikko ja 1 momentti, 104 §:n 2 momentti, 105 §:n 2 momentti, 107 §:n 1 momentti ja 109 §:n 2 ja 3 momentti seuraavasti:

4 §

Maantiet ja niiden luokittelu

Liikenne- ja viestintäministeriö määrää, mitkä maantiet ovat valtateitä ja mitkä kantateitä sekä miltä osin ne ovat valtakunnallisesti merkittäviä runkoteitä. Liikennevirasto määrää, mitkä maantiet ovat seututeitä ja mitkä yhdysteitä.

6 §

Maantielautat

Maantiehen kuuluu myös lautta väylineen ja laituri. Lautta voi olla ohjausköyden tai sitä korvaavan Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymän muun laitteiston ohjaama lautta (*lossi*) taikka vapaasti ohjailtava lautta (*lautta-alus*).

Lautoista on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään ja määrätään. Lautta-alusten osalta on

lisäksi soveltuvin osin voimassa, mitä merilais-
sa (674/1994) ja sen nojalla säädetään ja määrä-
tään kauppalaüksista. Lossin kuljettajalla tulee
olla riittävä terveys sekä riittävät tiedot ja taidot
lossin kuljettamiseksi ja koneiston hoitamiseksi
samoin kuin riittävät tiedot vesiliikenteen sään-
nöistä. Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tar-
kempia määräyksiä lossin kuljettajan pätevyys-
destä ja tältä vaadittavasta todistuksesta. Liiken-
teen turvallisuusvirasto määrää lossien katsas-
tuksesta ja tienpitoviranomainen lossin miehi-
tyksestä.

11 §

Tienpitoviranomainen

Tienpitoviranomaisena toimii toimivaltainen
elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Valtio-
neuvoston asetuksella voidaan säätää jokin muu
valtion viranomainen kuin elinkeino-, liikenne-
ja ympäristökeskus tienpitoviranomaiseksi, jos
sitä tienpidon kannalta on pidettävä tarkoituk-
senmukaisena.

Liikennevirasto on tieinfrastruktuurin turval-
lisuuden hallinnasta annetun Euroopan parla-
mentin ja neuvoston direktiivin 2008/96/EY
(*tieturvallisuusdirektiivi*) 2 artiklassa tarkoitet-
tu toimivaltainen organisaatio ja Euroopan laa-
juisen tieverkon tunnelien turvallisuutta koske-
vista vähimmäisvaatimuksista annetun Euroo-
pan parlamentin ja neuvoston direktiivin
2004/54/EY 4 artiklassa tarkoitettu hallintovi-
ranomainen.

Liikenneviraston tehtävistä ja toimivallasta
2 momentissa tarkoitettuna toimivaltaisena or-
ganisaationa ja hallintoviranomaisena sääde-
tään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksel-
la.

17 §

Tien suunnittelu ja alueiden käytön suunnittelu

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet
sekä maakuntakaava ja yleiskaava on otettava
huomioon siten kuin maankäyttö- ja rakennus-

laissa säädetään. Yleissuunnitelmaa ei saa hy-
väksyä vastoin maakuntakaavaa tai oikeusvai-
kutteista yleiskaavaa. Yleissuunnitelma voidaan
hyväksyä vastoin voimassa olevaa asemakaa-
vaa, jos kunta sitä puoltaa. Tiesuunnitelmaa ei
saa hyväksyä vastoin oikeusvaikutteista kaavaa.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään,
voidaan maantie suunnitella, jos tien luonne
huomioon ottaen tien sijainti ja suhde muuhun
alueiden käyttöön voidaan ilman kaavaakin riit-
tävästi selvittää yhteistyössä kunnan ja maakun-
nan liiton kanssa.

27 §

Vuorovaikutus

Tienpitoviranomaisen on pyydettävä suunni-
telmasta lausunto niiltä maakunnan liitoilta ja
kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu
tai joiden alueella suunnitelman vaikutukset
muutoin ilmenevät. Tienpitoviranomaisen on
pyydettävä muulta viranomaiselta lausunto, jos
se on päätösharkinnassa tarpeen. Jos tienpitovi-
ranomainen on muu kuin elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus, myös keskukselta on pyydet-
tävä lausunto.

31 §

Suunnitelmien voimassaoloaika

Tiesuunnitelman laatiminen on aloitettava
kahdeksan vuoden kuluessa sen vuoden päättä-
misestä, jona hankkeesta laadittu yleissuunnitel-
ma on saanut lainvoiman. Muuten yleissuunni-
telman hyväksymispäätös raukeaa. Tiesuunni-
telman laatimisen katsotaan alkaneen, kun siitä
on ilmoitettu 16 §:n 2 momentissa säädetyllä ta-
valla.

Päätös tiesuunnitelman hyväksymisestä rau-
keaa, jos tietyötä ei ole aloitettu ennen kuin nel-
jä vuotta on kulunut sen vuoden päättymisestä,
jona tiesuunnitelma on saanut lainvoiman. Lii-

kennevirasto voi pidentää määräaikaan enintään neljällä vuodella ja erityisistä syistä liikenne- ja viestintäministeriö sen lisäksi yhdellä enintään neljän vuoden ajanjaksolla. Tietyö katsotaan alkaneeksi, kun tietarkoituksiin tarvittava alue on otettu tienpitäjän haltuun 56 §:n mukaisesti.

41 §

Maantien sulkeminen puomilla

Maantiellä ei saa pitää muuta puomia kuin sellaista, joka on tarpeen liikenneturvallisuuden vuoksi tai tienpitoa varten taikka tulli- tai rajavalvonnan takia. Puomi on tehtävä tienpidon ja liikenneturvallisuuden vaatimuksia vastaavaksi ja puomin pitäjän on kustannuksellaan pidettävä puomi kunnossa.

52 §

Tienvarsimainonta ja ilmoittelu

Mainos ja ilmoitus on laadittava ja sijoitettava siten, että se sopeutuu mahdollisimman hyvin ympäristöön. Ennen mainoksen asettamista koskevan asian ratkaisemista tienpitoviranomaisen on pyydettävä kunnan lausunto, ellei lausunnon pyytäminen ole ilmeisen tarpeetonta. Jos tienpitoviranomainen on muu kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, myös keskukselta on pyydettävä lausunto.

53 §

Maantietoimitus

Tietä varten tarvittavat alueet ja oikeudet lunastetaan maantietoimituksessa ja lunastamisessa noudatetaan, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa (603/1977), jäljempänä *lunastuslaki*, säädetään, jollei tästä laista muuta johdu. Maantietoimituksessa havaitun virheen korjaamisesta, virheen oikaisemisesta ja toimituksen tai päätöksen purkamista koskevasta esityksestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteistönmuodosta-

mislaissa (554/1995) kiinteistötoimituksesta säädetään.

59 §

Oikeuksien raukeaminen

Tiealueen siirtyessä tienpitäjän omistukseen raukeavat tiealueeseen kohdistuvat kiinnitykset ja muut erityiset oikeudet.

99 §

Päätöksenteko

Liikenne- ja viestintäministeriö hyväksyy tiesuunnitelmat, jotka koskevat maantien lakkauttamista muulloin kuin maantien rakentamisen yhteydessä. Muut tiesuunnitelmat sekä yleisuunnitelmat hyväksyy Liikennevirasto. Jos kunta, maakunnan liitto tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on suunnitelman olennaisista kohdista eri mieltä Liikenneviraston kanssa, asia on siirrettävä liikenne- ja viestintäministeriön ratkaistavaksi. Liikennevirasto voi erityisistä syistä muutenkin siirtää suunnitelman liikenne- ja viestintäministeriön hyväksyttäväksi.

101 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Aluehallintovirasto voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, jatkamasta tai toistamasta lainvastaista menettelyä. Aluehallintovirasto voi myös määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, täyttämään velvollisuutensa. Aluehallintovirasto voi tehostaa päätöstään uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide tehdään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Uhkasakkoa, teettämishuonon ja keskeyttämishuonon koskevaan asiaan sovelletaan, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

104 §

Päätöksestä ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille

Liikenneviraston on lähetettävä ilmoitus yleis- ja tiesuunnitelman hyväksymispäätöksestä kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja maakunnan liitolle sekä tarvittaessa muullekin viranomaiselle. Ilmoitukseen on tarvittaessa liitettävä jäljennös suunnitelmasta.

105 §

Muutoksenhaku

Kunnalla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä maakunnan liitolla on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja tiesuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat kunnan alueelle tai viranomaisen toimialueelle.

107 §

Päätösten välitön täytäntöönpano

Yleis- tai tiesuunnitelman hyväksymistä taikka tiesuunnitelman hyväksymispäätöksen voimassaoloajan pidentämistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta, jollei muutoksenhakutuomioistuimella toisin määrää.

109 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Maantien näkemäalueiden määrittelystä säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Liikennevirasto antaa maanteiden pitoa koskevat tekniset ohjeet sekä Euroopan laajuisen tieverkon tunnelien turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/54/EY täytäntöönpanoa ja soveltamista koskevat tekniset määräykset. Maanmittauslaitoksen keskushallinto antaa maantietoimituksen ohjaamiseksi tarpeelliset asiakirjojen kaavat, määräykset rajamerkeistä ja muista maastomerkeistä sekä maantietoimituksessa tehtävien mittauksen tarkkuudesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa Tiehallinnossa vireillä olevat tienvarsimainonnan poikkeuslu-pahakemukset käsitellään ja ratkaistaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan.

Liikenne- ja viestintäministeriössä tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat yksityisen tien ja kadun muuttamista maantieksi koskevat tiesuunnitelmat käsitellään ja ratkaistaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan.

Laki

ratalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 2 päivänä helmikuuta 2007 annetun ratalain (110/2007) 3 §:n 9 ja 10 kohta, 7 §:n otsikko ja 1 momentti, 8 §:n 2 momentti, 10 §:n 3 ja 4 momentti, 17 §:n otsikko sekä 1 ja 6 momentti, 22 §:n 4 momentti, 26 §:n 1 momentti, 27, 28 ja 30—33 §, 34 §:n 1 ja 3 momentti, 35 §:n 2 momentti, 43 §:n 1 momentti, 47 §:n 1 momentti, 49 §:n 1 momentti, 74 ja 78 §, 79 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 2 ja 3 momentti, 80 ja 81 §, 82 §:n 1 momentti, 83 §:n 1 ja 2 momentti, 87 §, 91 §:n 2 momentti, 92 §:n 2 momentti, 94 §:n 2 momentti ja 95 § sekä

lisätään 17 §:ään uusi 7 momentti sekä 96 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

9) *rataverkolla* Liikenneviraston hallinnassa olevia valtion omistamia rautateitä;

10) *yksityisraiteella* muuta kuin valtion omistamaa ja Liikenneviraston hallinnoimaa rautatietä, jolla on liityntä rataverkkoon;

7 §

Liikennevirasto, radanpitäjä ja radanpidon kustannukset

Liikennevirasto toimii radanpitoviranomaisena ja hallinnassaan olevan rataverkon radanpitäjänä. Valtio vastaa omistamansa rataverkon radanpidon kustannuksista. Muu taho voi osallistua valtion omistaman rataverkon radanpidon kustannuksiin Liikenneviraston kanssa tehtävän sopimuksen nojalla, jos osallistumiseen on erityinen syy.

8 §

Yleistä rautatien suunnittelusta

Suunnitelmia tehtäessä radanpitäjä toimii yhteistyössä maakunnan liittojen, kuntien, elinkei-

no-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä muiden viranomaisten kanssa. Suunnittelun on perustuttava rautatien kehittämisen tarpeisiin, valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin sekä muuhun alueiden käytön suunnitteluun.

10 §

Rautatiealueen suunnittelu ja alueiden käytön suunnittelu

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, voidaan olemassa olevan rautatien rakentamista koskeva yleissuunnitelma ja ratasuunnitelma laatia, jos hankkeen luonne huomioon ottaen suunnitelman suhde muuhun alueiden käyttöön voidaan riittävästi selvittää yhteistyössä liikenneviranomaisten, kunnan, maakunnan liiton sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kanssa.

Yleissuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin maakuntakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Yleissuunnitelma voidaan hyväksyä vastoin voimassa olevaa asemakaavaa, jos kunta sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sitä puoltavat. Ratasuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin oikeusvaikutteista kaavaa.

17 §

Tasoristeysten perustaminen ja rautatien ylittäminen

Uuden pysyvän tasoristeyksen saa rakentaa vain muun rataverkon kuin runkoverkon vähäliikenteiselle osalle. Runkoverkolla olevan tasoristeyksen paikkaa voidaan siirtää, jos siirrolla voidaan merkittävästi parantaa tasoristeyksen turvallisuutta taikka muusta erityisestä syystä. Tasoristeyksen rakentamiseen tai siirtämiseen on oltava radanpitäjän lupa.

Radanpitäjä voi myöntää luvan ylittää rautatie moottorikelkalla lumipeitteen aikana tasoristeyksessä, joka sijaitsee muulta moottorikäyttöiseltä liikenteeltä kuin moottorikelkkojen liikenteeltä suljetulla metsätiellä. Lupa voidaan myöntää runkoverkon ulkopuoliselle vähäliikenteiselle rataosalle korkeintaan viiden vuoden määräajaksi ja vain, jos lupaehdoin voidaan varmistaa, että moottorikelkan käyttö ei vahingoita rataa tai rautatiealueen rakenteiden toimivuutta, haittaa radanpitoa eikä vaaranna liikenneturvallisuutta.

Poliisi, tullilaitos ja rajavartiolaitos voivat maastossa tapahtuvien valvontatehtävien vuoksi saada radanpitäjältä määräajaksi luvan ylittää rautatietasoristeys moottorikelkalla ja muulla maastoajoneuvolla myös muualla kuin edellä 6 momentissa tarkoitetulla rataosalla luvassa tarkemmin määritellyin ehdoin.

22 §

Vuorovaikutus

Radanpitäjän on pyydettävä yleis- ja ratasuunnitelmasta lausunto niiltä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, maakunnan liitoilta ja kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu ja joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät. Radanpitäjän tulee pyytää

muulta viranomaiselta lausunto, jos se on päätösharkinnassa tarpeen.

26 §

Suunnitelmien voimassaoloaika

Ratasuunnitelman laatiminen on aloitettava kahdeksan vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona hankkeesta laadittu yleissuunnitelma on saanut lainvoiman. Muuten yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa. Liikennevirasto voi pidentää yleissuunnitelman voimassaoloaika enintään neljällä vuodella. Voimassaoloaika voidaan jatkaa vain, jos 10 ja 12 §:n edellytykset täyttyvät. Ratasuunnitelman laatimisen katsotaan alkaneen, kun siitä on ilmoitettu 9 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.

27 §

Seuranta

Liikenneviraston on järjestelmällisesti seurattava, miten ratahankkeen arvioidut ja muut vaikutukset toteutuvat ja käytettävä hyväksi seurannan tuloksia tulevien hankkeiden vaikutusarvioinnissa ja suunnitteluratkaisujen valinnassa.

28 §

Suunnitelmien hyväksyminen

Liikenne- ja viestintäministeriö hyväksyy rautatien lakkauttamista koskevat ratasuunnitelmat, jotka koskevat rautatien lakkauttamista muulloin kuin rautatien rakentamisen yhteydessä. Muut ratasuunnitelmat ja yleissuunnitelmat hyväksyy Liikennevirasto. Jos kunta, maakunnan liitto tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on suunnitelman olennaisista kohdista eri mieltä Liikenneviraston kanssa, on asia siirrettävä liikenne- ja viestintäministeriön ratkaistavaksi. Liikennevirasto voi erityisistä syistä muutoinkin siirtää suunnitelman liikenne- ja viestintäministeriön hyväksyttäväksi.

30 §

Rataosuuden rajoitettu kunnossapito

Liikennevirasto voi erityisestä syystä päättää, että jotakin rataosuutta ei pidetä 29 §:ssä tarkoitetussa kunnossa.

31 §

Liikenteen tilapäinen kieltäminen tai rajoittaminen

Liikennevirasto voi määrääjäksi kieltää liikenteen radalla tai sen osalla taikka rajoittaa sitä, jos rata on sellaisessa kunnossa, ettei radalla voida turvallisesti liikennöidä tai jos rautatieliikenne saattaa vaurioittaa rataa, joka roudan sulamisen tai sateen vuoksi taikka muusta syystä on rakenteeltaan heikentynyt.

32 §

Tilapäinen kulkutie

Jos radan sortumisen vuoksi tai muusta yllättävästä syystä taikka poikkeuksellisten luonnonolosuhteiden johdosta liikenne radalla estyy, Liikennevirastolla on oikeus järjestää toisen maalle tilapäinen kulkutie esteen poistamisen ajaksi. Ennen kulkutien järjestämistä on asianomaiselle kiinteistön omistajalle tai haltijalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi, jos se on mahdollista.

33 §

Kiireellinen ratatyö

Jos radan sortumisen vuoksi tai muusta yllättävästä syystä taikka poikkeuksellisten luonnonolosuhteiden johdosta rautatie on vaarassa vaurioitua ja tämän vuoksi liikenne radalla estyisi, on Liikennevirastolla oikeus rakentaa toisen maalle tilapäinen rakennelma, laite, oja, rumpu tai pengeri. Ennen rakentamista on asianomaiselle kiinteistön omistajalle tai haltijalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi, jos se on mahdollista.

Jos 1 momentissa mainittu rakennelma, laite tai pengeri jää pysyvästi toisen maalle, Liikenneviraston on käynnistettävä viivytyksettä rata-suunnitelman laatiminen, jollei se ole 14 §:n 2 momentin perusteella tarpeetonta.

34 §

Tasoristeyksen ja sinne johtavan tien tekeminen, muuttaminen ja hoito

Tienpitäjä tai kiinteistön omistaja on velvollinen tekemään tasoristeykseen liittyvän tienosan ja pitämään sen kunnossa Liikenneviraston ohjeiden mukaan sillä tavoin, ettei siitä ole vaaraa liikenteelle tai junaturvallisuudelle eikä haittaa radan kunnossapidolle.

Tienpitäjä tai kiinteistön omistaja on velvollinen poistamaan tai vähentämään tasoristeyksen merkittävästi lisääntyneestä tai muuttuneesta käytöstä liikenteelle aiheutuvan vaaran tai radanpidolle aiheutuvan haitan muuttamalla tietä tai tekemällä risteysjärjestelyjä Liikenteen turvallisuusviraston määräyksissä edellytetyllä tavalla. Jos tienpitäjä tai kiinteistön omistaja laiminlyö velvollisuutensa, Liikennevirasto voi suorittaa tai teettää tässä momentissa tarkoitetut toimenpiteet tienpitäjän tai kiinteistön omistajan kustannuksella siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

35 §

Ratatöiden vaikutus tasoristeyksiin

Jos rautatien rakentamisen yhteydessä tasoristeyksen olosuhteet heikkenevät vaarantaan liikenneturvallisuuden tai muuttuvat Liikenteen turvallisuusviraston määräysten vastaisiksi olennaisilta osiltaan, radanpitäjä on velvollinen korjaamaan tasoristeykseen liittyvän tien Liikenteen turvallisuusviraston määräysten mukaisesti tai entistä vastaavaksi taikka poistamaan tasoristeyksen.

43 §

Ratatoimitus

Radanpidon tarpeisiin tarvittavat alueet ja oikeudet lunastetaan sekä tasoristeyksiin liittyvät oikeudet muutetaan ratatoimituksessa. Lunastamisessa ja tasoristeyksiin liittyvien oikeuksien muuttamisessa noudatetaan, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa (603/1977), jäljempänä *lunastuslaki*, säädetään, jollei tästä laista muuta johdu. Ratatoimituksessa havaitun virheen korjaamisesta, virheen oikaisemisesta ja toimituksen tai päätöksen purkamista koskevasta esityksestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa (554/1995) säädetään kiinteistötoimituksesta.

47 §

Lunastuksen kohteen vahvistaminen ja omistusoikeuden syntyminen rautatiealueeseen

Lunastuspäätöksessä vahvistetaan lunastuksen kohde ratasuunnitelman tai 14 §:n 2 momentissa tarkoitetun kirjallisen suostumuksen perusteella tarvittaessa Liikenneviraston osoituksen mukaan. Ratasuunnitelmasta voidaan vähäisessä määrin poiketa, jos siihen on erityinen syy.

49 §

Oikeuksien raukeaminen

Rautatiealueen siirtyessä radanpitäjän omistukseen raukeavat lunastettavaan rautatiealueeseen kohdistuvat kiinnitykset, käyttöoikeudet ja muut erityiset oikeudet.

74 §

Korvauksettomat luovutukset

Valtiolla ei ole oikeutta tässä laissa tarkoitettuun korvaukseen Liikennevirastolta. Korvaukseen oikeutettuja ovat kuitenkin valtion liikelaitoksista annetun lain (1185/2002) mukaiset lii-

kelaitokset. Valtioneuvosto voi päättää valtion korvausoikeudesta toisin, jos tähän on erityisiä syitä.

78 §

Rautatien lakkauttaminen rautatietä rakennettaessa

Jos rautatietä rakennettaessa rautatie on siirretty uuteen paikkaan eikä ratasuunnitelmassa ole määrätty, että rata jää entisellä paikallaan edelleen rautatieksi, se lakkautetaan siltä osin rautatienä Liikenneviraston hyväksymän ratasuunnitelman perusteella. Tämän estämättä radanpitäjä saa käyttää entistä rautatiealuetta muihin radanpidon tarpeisiin, jos ratasuunnitelmassa niin määrätään.

79 §

Rautatien lakkauttaminen muussa yhteydessä

Liikenne- ja viestintäministeriö voi lakkauttaa rautatien Liikenneviraston valmisteleman ratasuunnitelman perusteella, jos:

Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö voi lakkauttaa rautatien Liikenneviraston valmisteleman ratasuunnitelman perusteella, jos rautatien liikenne on vähäistä eikä rautatietä ole taloudellisesti kannattavaa pitää valtion varoilla turvallisesti liikennöitävässä, 29 tai 30 §:ssä tarkoitetussa kunnossa ja jos alueen saavutettavuus sekä kuljetustarpeet on turvattu muulla tavoin.

Liikenne- ja viestintäministeriön tulee ennen tässä pykälässä tarkoitettua päätöksen tekemistä kuulla tarvittaessa asianomaisia ministeriöitä, maakunnan liittoja ja kuntia.

80 §

Rautatiealueen luovuttaminen rautatien lakkauttamisen yhteydessä

Liikennevirasto luovuttaa 78 tai 79 §:ssä tarkoitetun päätöksen perusteella rautatiealueen, jollei alueen säilyminen viraston hallinnassa ole

perusteltua. Alueiden luovutuksessa menetellään siten kuin oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuutta annetussa laissa (973/2002) säädetään.

Liikennevirasto voi ratasuunnitelmassa päättää luopua rautatiealueesta korvauksetta, jos rautatie on lakkautettu ja alueella on vähäinen arvo tai merkitys. Rautatiealue siirtyy siihen rajoittuviin kiinteistöihin radan raiteen tai raiteiden muodostaman alueen keskilinjaa myöten. Rajaa saadaan entisellä rautatiealueella rajankäynnissä oikoa ja suorittaa muita kiinteistöjaotuksen kannalta tarkoituksenmukaisia rajansovituksia siten, että pinta-alaltaan ja arvoltaan vähäisiä alueita vaihtuu kiinteistöjen kesken tai, jollei sopivaa vastikemaata ole, siirtyy kiinteistöstä toiseen. Rautatiealue siirtyy kuitenkin kunnan omistukseen asemakaava-alueella ja alueella, jolle kunta on päättänyt laatia asemakaavan.

Kun rautatie on lakkautettu eikä rautatiealuetta ole määrätty käytettäväksi muihin radanpidon tarpeisiin taikka kun Liikennevirasto lakkauttaa rautatiealueen käyttämisen muihin tarpeisiin, lakkaa siihen kohdistunut 48 §:n 1 momentin mukainen käyttöoikeus.

Ratasuunnitelmassa on määrättävä, mistä lukien alue lakkaa olemasta rautatie.

81 §

Lakkautetun ja luovutettavan rautatiealueen rakenteet ja laitteet

Ratasuunnitelmassa on osoitettava, tarvitaanko aluetta tiealueeksi, museorautatieksi tai muuhun tarkoitukseen ja kuuluuko alueeseen erityistä hoitoa vaativia rakenteita tai laitteita. Jos näin on, alue on jätettävä sellaiseksi, ettei sen käyttö mainittuun tarkoitukseen vaikeudu. Jos edellä tarkoitettua käyttöä ei ole, ratasuunnitelmassa on tarvittaessa osoitettava toimenpiteet, jotka ovat tarpeen entisen rautatiealueen palauttamiseksi ennalleen. Liikennevirasto poistaa rautatiealueelle radanpitoa varten rakennetut tai sijoitetut rakenteet ja laitteet ja tekee mahdolliset ennallistamistoimenpiteet kahden vuoden kuluessa rautatien lakkauttamista koskevan päätöksen

voimaantulosta, jollei luovutuksensaajan kanssa sovita toisin.

82 §

Lakkautettua rautatiealuetta koskevat menettelyt

Radanpitäjän on haettava viipymättä ratatoimituksen pitämistä, kun rautatie on lakkautettu ja Liikennevirasto on päättänyt luopua rautatiealueesta.

83 §

Liitännäisalueen lakkauttaminen

Liikennevirasto lakkauttaa liitännäisalueen, jos sitä ei enää tarvita siihen tarkoitukseen, jota varten se on perustettu. Liitännäisalueen lakkauttamista koskevasta menettelystä on soveltuvin osin voimassa, mitä ratasuunnitelmasta säädetään. Kun liitännäisalue lakkautetaan, lakkaa samalla siihen kohdistunut käyttöoikeus.

Jos liitännäisalueen lakkauttamisesta aiheutuu jollekulle hyötyä, jota ei ole pidettävä vähäisenä, hyödynsaaja on velvollinen korvaamaan Liikennevirastolle saamansa hyödyn. Jollei korvauksesta sovita, asia on ratkaistava ratatoimituksessa.

87 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Aluehallintovirasto voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, jatkamasta tai toistamasta lainvastaista menettelyä. Aluehallintovirasto voi myös määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, täyttämään velvollisuutensa. Aluehallintovirasto voi tehostaa päätöstään uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide tehdään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Uhkasakkoa, teettämishakua ja keskeyttämishakua koskevaan asi-

aan sovelletaan, mitä uhkasakkolaissa säädetään.

Jos kiireellinen toimenpide on tarpeen liikennettä välittömästi uhkaavan vaaran poistamiseksi taikka jos kysymys on rautatiealueeseen kohdistuvan luvattoman toimenpiteen oikaisemisesta, Liikenteen turvallisuusvirastolla ja Liikennevirastolla on oikeus toimenpiteeseen tai luvattoman toimenpiteen oikaisemiseen siihen velvollisen kustannuksella.

Jos joku estää Liikenteen turvallisuusvirastoa tai Liikennevirastoa toimittamasta 2 momentissa tarkoitettua virkatehtävää tai 9 §:n 1 momentissa tarkoitettua tutkimustyötä, poliisin on annettava Liikenteen turvallisuusviraston tai Liikenneviraston pyynnöstä virka-apua.

91 §

Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille

Radanpitäjän on lähetettävä yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöksestä ilmoitus kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja maakunnan liitolle sekä tarvittaessa muullekin viranomaiselle. Ilmoitukseen on tarvittaessa liitettävä jäljennös suunnitelmasta.

92 §

Muutoksenhaku

Kunnalla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja maakunnan liitolla on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat kunnan alueelle tai viranomaisen toimialueelle.

94 §

Päätösten välitön täytäntöönpano

Päätöksessä, jonka Liikennevirasto antaa 41 §:n 2 momentin nojalla, voidaan määrätä, että päätös on pantavissa täytäntöön valituksesta huolimatta.

95 §

Kuuluttaminen

Milloin tämän lain nojalla on julkaistava kuulutus, määräys, kieltö tai muu asia yleisesti tiedoksi eikä tiedoksi antamisen tavasta ole erikseen säädetty, on Liikenneviraston tiedotettava asiasta kuuluttamalla siitä vähintään 30 päivän ajan asianomaisen kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925) säädetään. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen ole muutoin ilmeisen tarpeetonta.

96 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Radan näkemäalueiden määrittelystä säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Helsingissä 25 päivänä marraskuuta 2009